กฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข vs การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภิ

Instructor Yongyuth Bunjong

Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)

Faculty of Nursing. Buriram Rajabhat University

วัตถุประสงค์

- อธิบายขอบเขตการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของพยาบาลวิชาชีพตามระเบียบ กระทรวงสาธารณสุขได้
- อิธิบายกฎหมายสถานพยาบาลที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้
- ***** อธิบายกฎหมายโรคติดต่อที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลได้
- ** อธิบายกฎหมายหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลได้

หนูจบแล้วเป็นพยาบาล ทำไมต้องรักฎหมายอื่น??

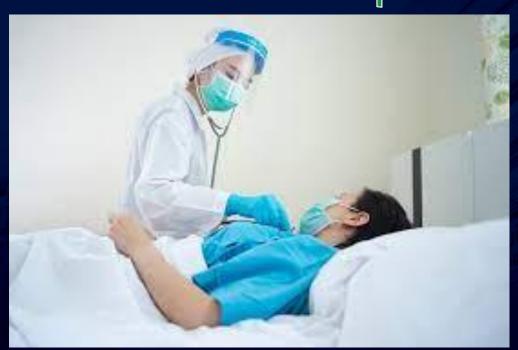
แนวคิดและความสำคัญของกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

- 🗴 ควบคุมการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ตั้งแต่อดีต
- × พัฒนาไปตามสถานการณ์ของสังคมและสุขภาพที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น
- 🗴 เครื่องมือที่ช่วยคุ้มครองสิทธิของประชาชน
- การปฏิบัติการพยาบาลใกลัชิดผู้ใช้บริการทั้งในและนอก รพ.
- พยาบาลวิชาชีพต้องเพิ่มขอบเขตการปฏิบัติ เพื่อสนองตอบปัญหา สุขภาพ
- ก้าวล่วงวิชาชีพอื่นในการปฏิบัติหน้าที่
- ศึกษาขอบเขตการปฏิบัติงานตามกฎหมายอื่น และความรู้ทักษะ ต่างๆ

กฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

- 🕨 ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539
- 🕨 พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541
- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523
- พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
   พ.ศ. 2545

521121152953131575May W.A. 2539

เราทำอะไรใด้บ้าง ที่ไม่ผิดระเบียบกระทรวงสาธารณสุขฯ

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคล ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสภากาชาดไทย มอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2539

บุคคลที่ใด้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

- 🖈 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้น 1
- 🖈 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ชั้น 2
- ผู้ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรพนักงานอนามัย
   ประกาศนียบัตรเจ้าพนักงานสาธารณสุข (พนักงาน
   อนามัย) ประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์
   ประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลและผดุงครรภ์
   ประกาศนียบัตรพนักงานสุขภาพชุมชน

เงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

- 💿 ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด
- เป็นการปฏิบัติราชการ
- 💿 อยู่ในความควบคุมดูแลของแพทย์

กิจกรรมที่พยาบาลได้รับมอบหมาย ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

- 🗷 ด้านอายุรกรรม
- 🗷 ด้านศัลยกรรม
- 🗷 ด้านสูติ-นรีเวชกรรม การวางแผนครอบครัว
- 🗷 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโรค
- 🗷 ด้านปัจจุบันพยาบาล
- 🗷 General anesthesia การเจาะเลือด
- 🗷 การใช้ยาเพื่อประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: อายุรกรรม

การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

- * ใช้และมีผื่นหรือจุด ใช้จับสั่น ใอ หวัด
- 🗱 ปวดศีรษะ ปวดหลัง ปวดเอว
- 🕸 ปวดท้อง ท้องผูก ท้องเดิน คลื่นใส้อาเจียน อาหารเป็นพิษ ดีซ่าน
- 🕸 การอักเสบต่างๆ
- * โลหิตจาง ขาดสารอาหาร พยาธิลำใส้
- 🕸 บิด หัด สุกใส คางทูม ใอกรน โรคผิวหนัง และ
- 🌞 โรคติดต่อตามโครงการของกระทรวงสาธารณสุข

กิจกรรมที่พยาบาลได้รับมอบหมาย ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: อายุรกรรม

- การรักษาพยาบาลอื่น
  - 🕸 การให้น้ำเกลือในผู้ป่วยท้องเดินอย่างรุนแรง
  - 🌞 การฉีดเซรุ่มแก้พิษงู
  - * การสวนปัสสาวะ
  - * การถ้างกระเพาะอาหารโดยใช้สายยาง ในรายที่สงสัยว่ารับประทานสารพิษ

กิจกรรมที่พยาบาลได้รับมอบหมาย ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: ศัลยกรรม

- 💠 ผ่าฝื
- 💠 เย็บบาดแผลที่ไม่สาหัส
- 🔖 ชะถ้าง ทำแผล ตกแต่งบาดแผล
- 💠 ฉีดยาระงับความรู้สึกทางผิวหนัง
- * ผ่าเอาสิ่งแปลกปลอม ในตำแหน่งที่ไม่เป็น อันตรายต่ออวัยวะสำคัญ

กิจกรรมที่พยาบาลได้รับมอบหมาย ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: สูติ-นรีเวชกรรม

- 🔼 ทำคลอดในรายปกติ
- ช่วยเหลือขั้นต้นในรายที่มีการคลอดผิดปกติ แท้ง หรือหลังแท้ง

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: การวางแผนครอบครัว

- 🖒 การฉีดยาคุมและจ่ายยาเม็ดคุมกำเนิด
- 😕 เมื่อผ่านการอบรม
  - 🗘ใส่และถอดห่วงอนามัย
  - 🌣 การใส่และถอดยาฝั่งคุมกำเนิด
  - 🌣 การผ่าตัดทำหมันหญิงหลังคลอด

ต้องทุดสอบว่า ไม่ตั้งครรภ์

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: ปัจจุบันพยาบาล

- 🍃 การปฐมพยาบาล
  - การได้รับสารพิษและสัตว์พิษกัดต่อย
  - 💆 การแพ้ยา การแพ้เซรุ่มและวัคซิน
  - 💆 การเสียโลหิต ภาวะช็อค การเป็นลมหมดสติ หยุดหายใจ
  - 💆 กระดูกหัก ข้อเคล็ด ข้อเคลื่อน
  - 💆 ชัก จมน้ำ ไฟใหม้ น้ำร้อนลวก ไฟฟ้าดูด
  - 💆 สิ่งแปลกปลอมเข้าตา หู คอ จมูก และกระเพาะอาหาร
  - 💆 ผู้ป่วยเจ็บหนัก

กิจกรรมที่พยาบาลได้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

- 💠 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค รวมถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโรค
- 💠 การเจาะโลหิตจากปลายนิ้วหรือหลอดเลือดดำ
- 💠 การให้ยาสถบเฉพาะชนิด General anesthesia
  - ข้าไม่รวมถึงการให้ยาชาทางใขสันหลัง หรือการระจับความรู้สึกทางใขสันหลัง
  - ๒ ต้องได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรวิสัญญี่ พยาบาล
  - 💆 อยู่ในความควบคุมของแพทย์อย่างใกล้ชิด

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: ยาที่ใช้รักษาพยาบาล

- 💆 บัญชียาสามัญประจำบ้านตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 💆 รายการยาสถานือนามัย
- 💆 รายการสมุนไพรสำหรับงานสาธารณสุขมูลฐาน
  - 💠 ยาสามัญประจำบ้าน
  - 💠 ยาที่ให้ตามคำสั่งแพทย์เฉพาะรายและครั้งคราว
  - 💠 ยาทาภายนอกและเฉพาะที่ -> ใช้ได้ทุกชนิด
  - ยารับประทาน
  - ยาฉีดเข้าใต้ผิวหนังและกล้ามเนื้อ

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: ยาที่ใช้รักษาพยาบาล

- 🗡 ยาบางชนิด
  - 💠 ยารับประทาน
    - ⊎ียากระตุ้นกล้ามเนื้อเรียบของมดลูกทุกชนิด
    - ยาคุมกำเนิดตามโครงการวางแผนครอบครัว
    - ชียากล่อมประสาทเฉพาะเบนโซไดอาซีบีน บาบิทูเรต
    - **ช**แอนตี้ฮิสตามีน
    - 💆 ยาปฏิชิวนะเฉพาะเพนนิซิลลิน เตตร้าไซคลิน สเตร็ปโตมัยซิน ซัลฟา
    - ชยาแก้โรคหืด ยาถ่ายพยาธิลำใส้
    - ชียาวัณโรค ป้องกันและรักษามาลาเรียตามโครงการ

ให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม: ยาที่ใช้รักษาพยาบาล

- ≻ ยาบางชนิด
  - 💠 ยาฉีดเข้าใต้ผิวหนัง/ กล้ามเนื้อ
    - ั้ยากระตุ้นการใหลเวียนของโลหิตและการหายใจ
    - ัชในรายหอบหืด -> เฉพาะแอดรีนาลิน ขนาด 1:1000
    - ยากระตุ้นกล้ามเนื้อเรียบของมดลูก
    - ชี้แอนตี้ฮิสตามีน ยาแก้ปวดท้องแอนตี้สปาสโมติก
    - 💆 วัคซีนพิษสุนัขบ้า เซรุ่มแก้พิษงู วัคซีนต่างๆ
  - 💠 เข้าเส้นโลหิต -> น้ำเกลือ หรือเด็กชโตร็ส กลูโคส

พระราชบัญติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

WE1117811987111889111788918177

ความหมายสถานพยาบาล

- สถานที่รวมถึงยานพาหนะ จัดไว้เพื่อประกอบโรคศิลปะ ตามกฎหมายว่าด้วย การประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาลและผดุงครรภ์ และทันตกรรมของเอกชน

   ของเอกชน
- <u>กระทำเป็นปกติธุระ</u> ไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่
- 🤞 ไม่รวมร้านขายยา สถานพยาบาลรัฐ (มาตรา 4)

สถานพยาบาลที่ใด้รับการยกเว้น

- ** จัดสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้าง ไม่หวังผลกำไร
- ** ยานพาหนะในการออกบริการเคลื่อนที่ชั่วคราว เพื่อช่วยเหลือและ ไม่เก็บค่าบริการ
- ** ยานพาหนะของสถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ออกบริการ สุขภาพพนักงาน นักศึกษา ตามสัญญาประกันสุขภาพ
- ** สถานพยาบาล ณ ที่บ้านผู้ป่วย

ประเภทสถานพยาบาล

- สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน
  - 🔁 คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ห้ามทำคลอด)
- **อ**สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน
  - 🔁 ไม่เกิน 30 เตียง
    - *สถานพยาบาลผดุงครรภ์ -> ให้การบริการมารดาทารกก่อนและ หลังคลอด การทำคลอดปกติ
    - *สถานพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง -> การพยาบาล กายภาพบำบัด เวช กรรมทั่วไป หรือการประกอบโรคศิลปะอื่นๆ
  - มากกว่า 30 เตียง และมีบริการด้านเวชกรรม ด้านการพยาบาล ด้าน เภสัชกรรม และด้านเทคนิคการแพทย์ เรียกว่า โรงพยาบาล

ปู่จฉา

ข้อใดเป็นสถานพยาบาล ประเภทค้างคืน ที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมาย

- 💠 หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว.
- 💠 หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ แสง-ไซ้กี เหตระกูล
- 💠 คลินิกยุทธยงการผดุงครรภ์
- 💠 สถานพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรังไร้ญาติ

ลักษณะสถานพยาบาล

- **การควบคุมอาคารให้ถูกสุขลักษณะ
  - * ตั้งอยู่ในทำเลสะดวก ปลอดภัย สะอาด แสงสว่างเพียงพอ การระบาย อากาศที่ดี มีห้องตรวจเป็นสัดส่วน มีห้องน้ำห้องส้วม
  - ** อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ
  - ** เคลื่อนย้ายผู้ป่วยสะดวก
  - * ไม่ตั้งอยู่ในที่เดียวกับสถานที่ขายยา
  - * มีระบบควบคุมการติดเชื้อที่เหมาะสม
- * จัดให้มีชื่อสถานพยาบาล
- * รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล อัตราค่า รักษาพยาบาล ค่าบริการ และสิทธิของผู้ป่วย

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการสถานพยาบาล

- 🌣 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล
- 🌣 ผู้ดำเนินการสถานพยาบาล
- 🌣 ผู้ประกอบวิชาชีพ
- 🌣 ผู้อนุญาต ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- 🌣 พนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้รับใบอนุญาต ผู้ดำเนินการ และผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล สามารถเป็นบุคคลเดียวกันได้ (มาตรา 27)

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต

- 💈 มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์
- 💈 มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย บุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือ คนเสมือนไร้ความสามารถ (มาตรา 17)
- ไม่เคยได้รับโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดย ประมาทหรือลหุโทษ
- ไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีประกาศพิษสุราเรื้อรัง โรคติดยาเสพติดให้ โทษอย่างร้ายแรง โรคจิตร้ายแรง และโรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็น อุปสรรคต่อการประกอบกิจการสถานพยาบาล

คุณสมบัติของผู้ดำเนินการสถานพยาบาล

- 🕂 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ หรือ อื่นๆ
- ปินผู้ดำเนินการอยู่แล้ว 2 แห่ง และต้องเป็นผู้ดำเนินการประเภทที่รับ ผู้ป่วยไว้ค้างคืนได้เพียงแห่งเดียว
- 🕆 สามารถควบคุมกิจกรรมสถานพยาบาลได้อย่างใกล้ชิด
- ชี้ มีเวลาปฏิบัติงานในสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนในเวลา ราชการไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง (มาตรา 25)

หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

- 🕒 แสดงใบอนุญาต (มาตรา 31)
- 🕹 ชื่อสถานพยาบาล
- 🕹 รายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล
- 🕹 อัตราค่ารักษาพยาบาล ค่าบริการ และสิทธิของผู้ป่วย (มาตรา 33)
- จัดให้มีผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล
   และรับผิดชอบในการดำเนินการสถานพยาบาล (มาตรา 23)

หน้าที่ของผู้ดำเนินการสถานพยาบาล

- 🌞 ควบคุมและดูแลมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ประกอบวิชาชีพผิดประเภท
- * มิให้บุคคลอื่น ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบวิชาชีพ ทำการประกอบวิชาชีพ
- ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติตามกฎหมายการประกอบวิชาชีพ
- *ควบคุมและดูแลมิให้มีการรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินจำนวนเตียง เ<mark>ว้นแต่กรณี</mark> ฉุกเฉิน
- 🗚 ควบคุมดูแลสถานพยาบาลให้สะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย (มาตรา 34)

หน้าที่ร่วมของผู้รับใบอนุญาตและผู้ดำเนินการ

- 🔀 จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลตลอดเวลาทำการ
- 🔀 จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาล
- 🔀 จัดให้มีและรายงานหลักฐานเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล และผู้ป่วย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยต้องเก็บรักษา ไว้ให้อยู่ในสถานที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่จัดทำ
- 🔀 ควบคุมและดูแลการประกอบกิจการสถานพยาบาลให้เป็นไปตาม มาตรฐาน

หน้าที่ร่วมของผู้รับใบอนุญาตและผู้ดำเนินการ

- 🔀 ควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยฉุกเฉิน (มาตรา 36)
- 🔀 ควบคุมดูแลมิให้มีการใช้ หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานพยาบาลประกอบ กิจการผิดประเภท (มาตรา 37)
- ห้ามมิให้โฆษณา ชักชวนผู้รับบริการจากสถานพยาบาลของตน โดยใช้ ข้อความอันเป็นเท็จ หรือโอ้อวดเกินความจริง (มาตรา 38)

ปู่จฉา

เอ พยาบาลวิชาชีพ อายุ 35 ปี เคยล้มละลาย และเคยถูกจำคุกด้วยคดี หมิ่นประมาท ศาลสั่งจำคุก 5 วัน ยื่นเรื่องขอรับใบอนุญาตประกอบ กิจการคลินิกดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้ดำเนินการสถานพยาบาล หากท่าน เป็นคณะกรรมการ จะสั่งการอย่างใด

อายุของใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต

- 🗸 การขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตหมดอายุ
- ใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินของ
   ปีที่ 2 นับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต (มาตรา 28)

บทกำหนดโทษ

- 🖊 โทษ: พ.ร.บ. สถานพยาบาล
  - 🖔 ตักเตือน (มาตรา 49) -> ปฏิบัติไม่ถูกต้อง
  - 💐 ปิดสถานพยาบาลชั่วคราว (มาตรา 50) -> กระทำการให้เกิดอันตราย หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงาน
  - 💐เพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 51)
    - 💠 ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการ ขาดคุณสมบัติ
    - 💠 ไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด

ไม่สามารถขอรับใบอนุญาตใหม่ จนกว่าจะพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 54)

บทกำหนดโทษ

- ≻ โทษทางอาญา
  - 😕 จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
    - 😕 ให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร (มาตรา 56)
  - 😕 ปรับไม่เกิน 20,000 บาท
    - 😕 ผู้ใดดำเนินการสถานพยาบาล ขณะใบอนุญาตหมดอายุ (มาตรา 62)
  - 😊 จำคุก ไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
    - 😊 ผู้รับใบอนุญาตให้มีผู้ประกอบวิชาชีพ ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (มาตรา 65)
  - 😊 จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
    - 😊 ผู้รับใบอนุญาตไม่จัดให้มีผู้ดำเนินการ (มาตรา 60)
    - 😕 ไม่ช่วยผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะอันตราย (มาตรา 66)
  - 😊 จำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
    - (ล) ไม่มีใบอนุญาตจัดตั้งสถานพยาบาล (มาตรา 16 วรรคหนึ่ง) หรือดำเนินการ สถานพยาบาล (มาตรา 24 วรรคหนึ่ง)

ปู่จฉา

เอ ได้รับอนุญาตให้เปิดคลินิกฟื้นฟูผู้ป่วยอัมพฤกษ์ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เอ ควรยื่นเรื่องขอต่อใบอนุญาตเมื่อใด

- ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล
- ใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล
- หากเอไม่ต่อใบอนุญาต ผลที่ตามมาคืออะไร

พระราชบัญญั**คโรคคิ**คคอ พ.ศ. 2523

ร้าใช้หวัดใหญ่สายพันธุ์ H1N1 มาไทย ทำไงดี

ความหมายและประเภทของโรคติดต่อ

- โรคติดต่อ -> โรคของคนหรือสัตว์สาเหตุจากการติดเชื้อโรค ซึ่งอาจ ถ่ายทอดจากคน หรือสัตว์ที่เป็นโรคไปสู่คนปกติ มีผลให้เกิดอันตรายต่อ สุขภาพของผู้สัมผัสโรค
- 🙎 โรคติดต่อแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท
  - *โรคติดต่อ มี 49 โรค (เพิ่ม ใช้ปวดข้อยูงลาย (Chikungunya fever)
  - โรคติดต่อต้องแจ้งความ มี 20 โรค
  - โรคติดต่ออันตราย มี 5 โรค

โรคติดต่อต้องแจ้งความ

- 1) อหิวาตกโรค (Cholera)
- 2) กาพโรค (Plague)
- 3) ใช้ทรพิษ (Variola/ Smallpox)
- 4) ใช้เหลือง (Yellow fever)
- 5) ใช้กาพหลังแอ่น (Meningococcal Meningitis)
- 6) คอตีบ (Diphtheria)
- 7) โรคบาดทะยักในทารกแรกเกิด (Tetanus neonatorum)
- 8) โปลิโอ (Poliomyelitis)
- 9) ใช้หวัดใหญ่ (Influenza)
- 10) ใช้สมองอักเสบ (Encephalitis)
- 11) โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

โรคติดต่อต้องแจ้งความ

- 12) ใช้รากสาดใหญ่ (Typhus)
- 13) วัณโรค (Tuberculosis)
- 14) แอนแทร็กซ์ (Anthrax)
- 15) โรคทริกิโนซีส (Trichinosis)
- 16) โรคคุดทะราดเฉพาะในระยะติดต่อ (Yaws)
- 17) โรคอัมพาตกล้ามเนื้ออ่อนปวกเปียกอย่างเฉียบพลันในเด็ก

(Acute flaccid paralysis)

18)โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรงหรือโรคซาร์ส

(Severs Acute Respiratory Syndrome)

- 19) ใช้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya fever)
- 20) ใช้เลือดออก (Haemorrhagic fever)

โรคติดต่ออันตราย

- 🌣 อหิวาตกโรค
- 🌣 กาพโรค
- 🔯 ใช้ทรพิษ
- 🗘 ใช้เหลือง

ความหมายของศัพท์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

- ** พาหะ -> คนหรือสัตว์ที่มีเชื้อโรค ซึ่งอาจติดต่อไปยังผู้อื่น
- ** ผู้สัมผัสโรค -> คนซึ่งใกล้ชิดคน สัตว์ หรือสิ่งของที่ติดโรค จนอาจติดโรค
- ** ระยะฟักตัวของโรค -> เวลาตั้งแต่<u>เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย</u>จนถึงผู้ติดโรค แสดงอาการ<u>ป่วย</u>
- ** ระยะติดต่อของโรค เวลาที่เชื้อโรคแพร่จากคนหรือสัตว์ที่มีเชื้อโรค ไปยังบุคคลอื่น

ความหมายของศัพท์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

- **แยกกัก การแยกผู้สัมผัสโรคหรือพาหะออกจากผู้อื่นในที่เอกเทศ <u>จนกระทั่งพ้นระยะติดต่อของโรค</u>
- ** กักกัน การควบคุมผู้สัมผัสโรคหรือพาหะให้อยู่ในที่เอกเทศ <u>จนกว่าจะ</u> <u>พ้นระยะฟักตัวของโรค หรือพ้นความเป็นพาหะ</u>
- ***คุมไว้สังเกต การควบคุมดูแลผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ โดยไม่กักกันและ อาจอนุญาตให้ผ่านไปในที่ใดๆ
- ** ที่เอกเทศ ที่ซึ่งเจ้าพนักงานกำหนดให้เป็นที่บแยกกักหรือกักกัน คน หรือสัตว์ที่ป่วย หรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยด้วยโรคติดต่อ

การแจ้งความ

- * ในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้าน ผู้ควบคุมดูแลบ้าน หรือ แพทย์ผู้ทำการ รักษาพยาบาล
- * ในสถานพยาบาล เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาลนั้น
- * ถ้ามีการชั้นสูตรทางแพทย์ให้เป็นหน้าที่ของผู้ทำการชั้นสูตรทางแพทย์ หรือผู้รับผิดชอบในสถานที่นั้น (มาตรา 7)
- ใน 24 ชม. นับแต่ป่วย * แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่/ เจ้าพนักงานสาธารณสุข
- สถานที่แจ้ง
  - 💠 เขตกรุงเทพมหานครแจ้งต่อเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจนครบาลที่ใกล้ที่สุด หรือเจ้าหน้าที่แผนกโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข
  - 💠 นอกเขตกรุงเทพมหานครให้แจ้งกำนั้นหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดหรืออำเภอ

ปู่จฉา

ตรวจพบผู้ป่วยใช้กาพหลังแอ่น (Meningococcal Meningitis) ใน รพช. และส่งตัวไปรักษาต่อที่ รพจ. ใครต้องแจ้งความต่อกรมควบคุมโรค อย่างไร

อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายโรคติดต่อ

- 🖈 เจ้าพนักงานสาธารณสุขเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการ
  - 💠 โรคติดต่ออันตราย ที่เกิดในบ้าน โรงเรียน สถานที่ หรือพาหนะ
  - *โรคติดต่อที่เกิดขึ้นเป็นโรคติดต่อต้องแจ้งความ ไม่ใช่โรคติดต่อ อันตรายแต่จะระบาด
- ☆รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตนเป็นผู้มีอำนาจ ประกาศชื่อและอาการสำคัญของโรค กำหนดเขตติดต่อโรค และให้เจ้า พนักงานสาธารณสุขดำเนินการ
- ่ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้บุคคลต้องได้รับภูมิคุ้มกันโรค เพื่อป้องกันมิให้ โรคติดต่อแพร่หลาย (มาตรา 12 วรรค 1)

คำสั่งเกี่ยวกับโรคติดต่ออันตราย

- 🤟 ตรวจรักษา หรือคุมไว้สังเกตคนหรือสัตว์ ที่ป่วยหรือสงสัยว่าป่วย เป็น ผู้สัมผัสโรค หรือพาหะ
- 🖐 ให้คนหรือสัตว์รับการป้องกันตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด
- 🖐 ดำเนินการให้เจ้าของสถานที่ทำถายสิ่งใดๆ ที่เชื่อว่าเป็นสิ่งติดโรค
- 🖐 ดำเนินการให้มีการป้องกัน กำจัดสัตว์หรือแมลงที่เป็นเหตุแห่งโรค
- 🖐 จัดการศพ หรือซากสัตว์ เพื่อป้องกันมิให้แพร่กระจายโรค

คำสั่งเกี่ยวกับโรคติดต่ออันตราย

- 🖐 ห้ามผู้ใดเข้าไปในเขตโรคติดต่อ เว้นแต่ได้รับอนุญาต
- 🖐 รื้อถอน ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น ซึ่งสถานที่หรือสิ่งใดๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรค
- ห้ามผู้ป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วย ประกอบอาชีพใดๆ หรือเข้าไปใน สถานศึกษา ชุมชน หรือสถานที่อื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน สาธารณสุข

พยาบาลกับการควบคุมโรคติดต่อ

- 🏶 แจ้งความต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่
- 🌞 ประกาศชื่อโรคว่าโรคใดเป็นโรคติดต่อ หรือโรคติดต่ออันตราย
- 🏶 เจ้าพนักงานสาธารณสุขดำเนินการปราบปราม และควบคุมโรคตามที่

กฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ไว้

บทกำหนดโทษ

- ปรับไม่เกิน 2,000 บาท
  - มีเป็นไม่แจ้งความโรคติดต่อ
  - คำสั่งเจ้าพนักงานที่ให้กักกันหรือคุมไว้สังเกตผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ
  - × รับภูมิคุ้มกันโรค
- ≽ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
  - × ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานในการกำจัดโรค
  - × ปรับปรุงสุขภิบาล
  - * นำซากศพหรือสัตว์ไปตรวจ

ปู่จฉา

แพทย์ผู้วินิจฉัยใช้หวัดนกในคน ไม่ได้แจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ใน 24 ชม. มีความผิดหรือไม่ เพราะเหตุใด ควรได้รับโทษหรือไม่

พระราชบัญลักลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545

ทาไม พยาบาลต้องรู้เรื่องบัตรทอง??

แนวคิดของหลักประกันสูขภาพถ้วนหน้า

- * สิทธิของประชาชนชาวไทย ที่จะได้รับบริการสุขภาพที่มีมาตรฐานอย่าง เสมอภาค
- * รัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมการสาธารณสุขแก่ประชาชน
- * แก้ปัญหาความซ้ำซ้อนของระบบหลักประกันสุขภาพในอดีต และลด ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ
- * ป้องกันการล้มละลายจากการเจ็บป่วย
- * จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2554 ผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพที่รัฐจัดให้ คิดเป็นร้อยละ 97.92 ส่วนใหญ่เป็นผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) ร้อยละ 73.75

หลักในการขอรับสิทธิและรับบริการสาธาณสุข

- 😊 บุคคลที่มีสัญชาติไทย มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก
- 😊 ไม่มีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลอื่น
- © ต้องการใช้สิทธิต้องยื่นคำขอลงทะเบียนทำบัตรต่อหน่วยงานรัฐที่ กำหนด (มาตรา 6)
  - * กรุงเทพมหานคร -> สำนักงานเขตที่อยู่ใกล้บ้าน หรือศูนย์บริการ หลักประกันสุขภาพ
  - * ต่างจังหวัด -> สถานือนามัย โรงพยาบาลของรัฐที่อยู่ใกล้บ้าน หรือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

การขอเข้ารับบริการสาธารณสุข

- ว กรณีทั่วไป -> หน่วยบริการของตน เครือข่าย หรือหน่วยบริการอื่นที่ หน่วยบริการประจำส่งต่อ
- 🜣 กรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน -> ทุกสถานพยาบาล
  - * โรคหรืออาการของโรคที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต
  - โรคหรืออาการของโรคที่ต้องรับการรักษาเร่งด่วน
  - 💠 โรคที่ต้องผ่าตัดด่วน หากปล่อยไว้จะเป็นอันตรายต่อชีวิต

บูรณาการสิทธิ 3 กองทุนประกันสุขภาพของภาครัฐ ได้แก่
กองทุนสวัสดิการรักษาพยาบาลข้าราชการ กรมบัญชีกลาง
กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การขอเข้ารับบริการสาธารณสุข

- ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติ บุคคลที่มีอาการป่วยหรือบาดเจ็บกระทันหัน ที่มีภาวะ
   คุกคามต่อชีวิต หากไม่ได้รับการรักษาทันที มีโอกาสเสียชีวิตสูง หรือมีอาการ
   รุนแรงมากขึ้น
  - ภาวะหัวใจหยุดเต้น หายใจไม่ออกหอบรุนแรง หยุดหายใจ ภาวะช็อก ชัก
    ตลอดเวลาหรือชักจนตัวเขียว เลือดออกมากอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา
- * ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน บุคคลที่มีอาการป่วยหรือบาดเจ็บเฉียบพลัน หาก ไม่ได้รับการรักษาอย่างรีบด่วน มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนจนพิการหรือ เสียชีวิต
  - ไม่รู้สึกตัว ชัก อัมพาต หรือตาบอดหูหนวกทันที ตกเลือดซีดมากจน เขียว เจ็บปวดมากหรือทุรนทุราย ถูกพิษหรือรับยาเกินขนาด ได้รับ อุบัติเหตุโดยเฉพาะมีบาดแผลที่ใหญ่มากหลายแห่ง

การขอเข้ารับบริการสาธารณสุข

- 💠 กรณีอุบัติเหตุทั่วไป
  - © เข้ารับบริการที่หน่วยบริการอื่น ที่เข้าร่วมโครงการ ๆ และอยู่ใกล้ที่สุด <u>ไม่จำกัดจำนวนครั้ง</u>
- กรณีประสบภัยจากรถ
  - เข้ารับการรักษาที่หน่วยบริการที่เข้าร่วมโครงการ ใช้สิทธิหลักประกันสุข ภาพต่อเนื่องจากค่าเสียหายเบื้องต้น ที่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ หรือบริษัทประกันภัยเป็นผู้จ่าย
  - © เข้ารับการรักษาที่หน่วยบริการที่ไม่เข้าร่วมโครงการ ติดต่อสายด่วน สปสช.
    - 1330 เพื่อประสานหาเตียงรองรับ ในการใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพต่อเนื่อง
      - > หากมีความเสียหายเกินค่าเสียหายเบื้องต้น ให้ผู้ป่วยสำรองจ่าย แล้วไป รับคืนจากบริษัทประกันภัยของคู่กรณี (กรณีได้ข้อยุติว่ารถของคู่กรณีเป็น ฝ่ายผิด)

- 💿 ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการคุ้มครอง
- ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง

สิทธิการรับบริการทางการแพทย์: ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการคุ้มครอง

- 👃 การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการควบคุมโรค
  - การดูแลสุขภาพเด็กและเยาวชน พัฒนาการภาวะโภชนาการ และการให้ ภูมิคุ้มกันโรค ตามแผนงานการให้ภูมิคุ้มกันโรคของประเทศ
  - 💠 การตรวจสุขภาพประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง
  - 💠 การวางแผนครอบครัว ตามแนวทางกรมอนามัย อาทิ ยาคุมกำเนิด
  - 💠 การให้ยาต้านไวรัสเอดส์ ในกรณีป้องกันการกระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก
  - การเยี่ยมบ้าน และการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการคุ้มครอง

- 💠 การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการควบคุมโรค
  - 💠 การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการในระดับบุคคลและครอบครัว
  - การให้คำปรึกษา (counseling) และสร้างเสริมให้ประชาชนปรับเปลี่ยน
     พฤติกรรมสุขภาพ
  - การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก
- 💠 ค่าตรวจวินิจฉัยโรคตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- 💠 ค่าตรวจและรับฝากครรภ์
- 🔷 คลอดบุตรไม่เกิน 2 ครั้ง

ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการคุ้มครอง

- ค่าบำบัดและบริการทางการแพทย์ ครอบคลุมการรักษา และการฟื้นฟู
   สมรรถภาพ จนสิ้นสุดการรักษา รวมถึงการบำบัดโรคทางจิตเวช
   การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- 🕒 การรักษาผู้ป่วยใตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย โดยการถ้างช่องท้อง (peritoneal dialysis) และฟอกเลือดด้วยเครื่องใตเทียม (hemodialysis) หรือ การผ่าตัดเปลี่ยนใต
- การบำบัดและการบริการทางทันตกรรม ได้แก่ การถอนฟัน การอุดฟัน การ
   ขูดหินปูน การทำฟันปลอมฐานพลาสติก การรักษาโพรงประสาทฟัน
   น้ำนม และการใส่เพดานเทียมในเด็กปากแหว่งเพดานโหว่

ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับการคุ้มครอง

- ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าอวัยวะเทียม และค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ตามข้อบ่งชื่ ทางการแพทย์ ตามกรอบบัญชียาหลักแห่งชาติเป็นหลัก รวมทั้งการรักษาผู้ ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งครอบคลุมการใช้ยาต้านไวรัสเอชไอวี
- 🚨 ค่าอาหารและห้องผู้ป่วยสามัญ
- 👃 ค่าบริบาลทารกแรกเกิด
- 🕒 ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย/ ผู้ทุพพลภาพ ครอบคลุมกรณี เจ็บป่วยฉุกเฉิน และส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างสถานพยาบาล
- 🛆 ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ จนสิ้นสุดการรักษา

ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง

- 🖐 การรักษาภาวะมีบุตรยาก การผสมเทียม
- 🖐 การเปลี่ยนเพศ
- 🖐 การเสริมความงาม โดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- 🖐 การตรวจวินิจฉัยและการรักษาที่เกินจำเป็น
- 🖐 การรักษาที่ยังอยู่ระหว่างการทดลอง
- การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาและสารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยา
   เสพติด ยกเว้น
  - ผู้ติดยาเสพติดประเภทเฮโรอินที่สมัครใจเข้ารับการรักษา และไม่
     ต้องโทษคดียาเสพติดให้ได้รับสารทดแทนยาเสพติดเมทาโดน

ประเภทการบริการทางการแพทย์ที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง

- การบาดเจ็บจากการประสบภัยจากรถ -> กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองประสบ ภัยจากรถ
- * โรคเดียวที่ต้องรับรักษาเป็นผู้ป่วยในเกิน 180 วัน ยกเว้นกรณีที่จำเป็นรักษา เนื่องจากภาวะแทรกซ้อนหรือมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- 💠 การปลูกถ่ายอวัยวะ (organ transplantation) <mark>ยกเว้น</mark>
  - 🖐 การปลูกถ่ายใต เพื่อรักษาโรค ใตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย
  - การปลูกถ่ายตับในเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี สำหรับผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคท่อน้ำดี
     ตีบตันแต่กำเนิดและโรคอื่นๆ ที่ทำให้เกิดภาวะตับวาย
  - 🖐 การปลูกถ่ายหัวใจ

ค่าชดเชยความเสียหาย

- 🔺 กรณีเสียชีวิต ทุพพลภาพถาวร หรือเจ็บป่วยเรื้อรังที่ต้องรักษาตลอดชีวิต ช่วยเหลือตั้งแต่ 240,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท
- ▲ กรณีสูญเสียอวัยวะหรือพิการ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือ ตั้งแต่ 100,000 บาท แต่ไม่เกิน 240,000 บาท
- 🔺 กรณีบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยต่อเนื่อง ช่วยเหลือ ไม่เกิน 100,000 บาท
- กรณีหญิงมีครรภ์ฝากครรภ์สม่ำเสมอจนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์ แล้วทารก
   เสียชีวิตในครรภ์ ช่วยเหลือตั้งแต่ 240,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท

่ กันเงินจำนวนไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการ เ เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้ใช้บริการ

ปู่จฉา

ชายไทย อายุ 50 ปี มีบัตรหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ จ. น่าน เดินทางมาเยี่ยมบุตรที่ กทม. จะใช้สิทธิได้ในกรณีใด อย่างไร

- ถูกหมาจรจัดกัด
- ถูกรถชนขาหัก ต้องใส่เฝือก
- รับยาโรคประจำตัว

ปู่จฉา

หญิงไทย อายุ 40 ปี มีบัตรหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ จ. ชลบุรี เดินทางมาเที่ยว กทม. เกิดหัวใจวาย รถกู้ชีพนำส่ง รพ. เอกชน สิทธิใน การรักษาจะเป็นอย่างไร